

PÓST- OG FJARSKIPTASTOFNUN

JÖFNUNARSJÓÐUR

**Skýrsla um jöfnunarsjóð alþjónustu
fyrir árið 2012**

Desember 2013

EFNISYFIRLIT

1. Inngangur	3
1.1. Almenn	3
1.2. Alþjónusta	3
1.3. Um jöfnunarsjóð	3
1.3.1. Álagningarprósenta jöfnunargjalds	4
1.4. Markaðsávinningur og fl.	4
2. Umsóknir um framlög úr jöfnunarsjóði vegna ársins 2012	5
2.1. Mál fyrir dómstólum	5
3. Yfirlit yfir álagningu á fjarskiptafyrirtæki	5
3.1. Yfirlit yfir álagningu, breytingar, afskriftir og innheimtu á árinu 2012	6
3.2. Staða jöfnunarsjóðs	7
4. Um stöðu Jöfnunarsjóðs alþjónustu	8

1. Inngangur

1.1. Almenn

Póst- og fjarskiptastofnun er vörslu- og umsýsluaðili jöfnunarsjóðs samkvæmt 22. gr. laga um fjarskipti nr. 81/2003, (hér eftir fjarskiptalög). Jöfnunarsjóður er aðskilinn frá fjárhag Póst- og fjarskiptastofnunar og hefur sérstakt fjárlaganúmer.

Samkvæmt 6. mgr. 22. gr. fjarskiptalaga skal Póst- og fjarskiptastofnun birta upplýsingar um útreikning kostnaðar vegna alþjónustukvaða, sundurliðaðan lista yfir einstakar greiðslur fyrirtækja í jöfnunarsjóð og skrifa greinargerð um þann ávinning sem stofnunin telur að fjarskiptafyrirtæki sem veita alþjónustu hafi haft af því að veita þjónustuna. Póst- og fjarskiptastofnun birtir nú í sjöunda sinn yfirlitsskýrslu um framlög fjarskiptafyrirtækja í jöfnunarsjóð, ásamt yfirliti yfir þær skuldbindingar sem fallið hafa á jöfnunarsjóð.

1.2. Alþjónusta

Við afnám einkaréttar á fjarskiptaþjónustu þann 1. janúar 1998, varð til nýtt hugtak í fjarskiptarétti svokölluð alþjónusta. Með alþjónustu er leitast við að jafna aðgang landsmanna að tiltekinni lágmarks fjarskiptaþjónustu óháð búsetu. Núgildandi reglur um alþjónustu eru í VI. kafla laga um fjarskipti nr. 81/2003 og í reglugerð um alþjónustu nr. 1356/2007.

Póst- og fjarskiptastofnun er heimilt að útnefna einn aðila eða fleiri til þess að bjóða alþjónustu á ákveðnum svæðum eða eftir þjónustutegundum.

Eftirfarandi þjónusta er nú skilgreind sem alþjónusta, sbr. 3. mgr. 19. gr. fjarskiptalaga, sbr. 4. gr. reglugerðar um alþjónustu:

- Almenn talsímaþjónusta
- Handvirk þjónusta (aðstoð talsímavarðar)
- Þjónusta við öryrkja eða notendur með sérstakar þjóðfélagsþarfir
- Gagnaflutningsþjónusta með 128 Kb/s flutningshraða
- Aðgangur að símaskrá með öllum símanúmerum og upplýsingaþjónusta um öll símanúmer
- Almenningsímar
- Aðgangur að neyðarþjónustu og svörun neyðarsímtala

Þau fyrirtæki sem í dag hvílir á skylda til að veita alþjónustu samkvæmt fjarskiptalögum eru Neyðarlínan ohf., Míla ehf., Síminn hf. og Já Upplýsingaveitur ehf.

Öllum fyrirtækjunum ber að veita þjónustu um allt land.

1.3. Um jöfnunarsjóð

Fjarskiptafyrirtæki sem á hafa verið lagðar alþjónustuskyldur geta sótt um framlag úr jöfnunarsjóði til Póst- og fjarskiptastofnunar.

Til að standa straum af fjárframlagi til fjarskiptafyrirtækja er innheimt jöfnunargjald á bókfærða veltu fjarskiptafyrirtækja sem starfrækja fjarskiptanet eða þjónustu.

Jöfnunargjald sem skattstjórar leggja á og innheimta af fjarskiptafyrirtækjum er svokallaður veltuskattur, sbr. 22. gr. fjarskiptalaga.

Ákvæði 2. og 3. mgr. 22. gr. fjarskiptalaga kveður á um gjaldstofn jöfnunargjalds, álagningarprósentu og endurskoðunarhlutverk Póst- og fjarskiptastofnunar. Ákvæðin hljóða svo:

„Skal jöfnunargjald lagt á fjarskiptafyrirtæki sem starfrækja fjarskiptanet eða þjónustu í hlutfalli við bókfærða veltu þessarar starfsemi. Með bókfærðri veltu er átt við rekstrartekjur sem fjarskiptafyrirtæki hefur af umræddri starfsemi hér á landi.

Jöfnunargjald samkvæmt lögum þessum skal nema 0,10% af bókfærði veltu skv. 2. mgr. Skal fjárförf vegna alþjónustu endurskoðuð árlega af Póst- og fjarskiptastofnun og niðurstaða þeirrar endurskoðunar ásamt tillögu um breytt gjaldhlutfall, ef þörf þykir, lögð fyrir samgönguráðherra...“

Ofangreint ákvæði felur í sér skattlagningarheimild og skilgreinir gjaldanda, skatthlutfallið og skattstofninn. Skattstofninn er bókfærð velta, þ.e. rekstrartekjur af fjarskiptastarfsemi hér á landi.

1.3.1. Álagningarprósenta jöfnunargjalds

Á árinu 2012 var álagningarprósenta jöfnunargjalds 0,10% af bókfærðri veltu fjarskiptafyrirtækja.

Um álagningu og innheimtu, þ.m.t. fyrirframgreiðslu, jöfnunargjalds fer samkvæmt ákvæðum VII.-XIV. kafla laga nr. 90/2003, um tekjuskatt, með síðari breytingum, eftir því sem við á og skulu innheimtuaðilar standa Póst- og fjarskiptastofnun skil á innheimtum gjöldum mánaðarlega, sjá nánar 22. gr. fjarskiptalaga.

1.4. Markaðsávinningur og fl.

Með lögum nr. 78/2005 var 21. gr. fjarskiptalaganna breytt á þann veg að ef fjarskiptafyrirtæki telur að alþjónusta sem því er gert skylt að veita, sbr. 20. gr., sé rekin með tapi og ósanngjörn byrði á fyrirtækinu geti það sótt um til Póst- og fjarskiptastofnunar að því verði með fjárframlögum tryggt eðlilegt endurgjald fyrir þá starfsemi sem um ræðir. Póst- og fjarskiptastofnun skal við útreikninga á kostnaði við alþjónustu m.a. taka mið af markaðsávinningi af því að veita þjónustuna. Í 11. gr. reglugerðar nr. 1356/2007 um alþjónustu eru settar nánari leiðbeiningar varðandi útreikning á kostnaði við alþjónustu.

Í 1. mgr. 11. gr. reglugerðarinnar er fjallað um rétt alþjónustuveitanda til að sækja um fjárframlög ef það tap sem er á þjónustunni er ósanngjörn byrði á fyrirtækinu. Þá er í 2. mgr. kveðið á um fyrir hvaða tíma þarf að vera búið að sækja um fjárframlög og í 3. mgr. er kveðið á um hvaða upplýsingar skulu fylgja umsókn um fjárframlag úr jöfnunarsjóði.

- greinargóð lýsing á þeirri starfsemi sem sótt er um framlag fyrir.
- nákvæmar upplýsingar um hvert rekstrartapið af starfseminni er og hvernig það sundurliðast.
- greinargerð um á hvern hátt rekstrartapið er ósanngjörn byrði á fjarskiptafyrirtækinu.

- upplýsingar um hvernig bókhaldslegum aðskilnaði er háttað hjá fyrirtækinu, sbr. 6. mgr. 21. gr. fjarskiptalaga.

2. Umsóknir um framlög úr jöfnunarsjóði vegna ársins 2012

Með ákvörðun Póst- og fjarskiptastofnunar nr. 14/2012 var Neyðarlínunni ákvarðað framlag úr sjóðnum fyrir árið 2012 að upphæð 46.313.868 kr. og eru þetta einu skuldbindingarnar sem féllu á sjóðinn á árinu 2012.

Þann 14. október 2011 sótti Síminn um framlag úr jöfnunarsjóði upp á rúmlega 40 milljónir kr. vegna reksturs almenningssíma og náði umsóknin til árána 2007 til 2011. Með ákvörðun Póst- og fjarskiptastofnunar nr. 35/2012 var umsókn fyrirtækisins hafnað m.a. á þeim grunni að tap fyrirtækisins vegna reksturs almenningssíma væri ekki ósanngjörn byrði á félaginu, sbr. 1. mgr. 21. gr. fjarskiptalaga nr. 81/2003.

Enn er til meðferðar hjá Póst- og fjarskiptastofnun umsókn Mílu ehf., dags. 12. október 2012, um framlag úr jöfnunarsjóði vegna rekstur koparlínukerfis í strjálbýli fyrir rekstrarárið 2013, óskar Míla eftir framlagi að fjárhæð 194.542.732 kr. Með umsókninni fylgdi greinargerð með útreikningum á hækkunarþörf á koparheimtaugum og ósk um framlag vegna reksturs í strjálbýli. Áætlað er að niðurstaða liggi fyrir í lok árs 2013.

2.1. Mál fyrir dómstólum.

Með dómi Hæstaréttar nr. 15/2013 var dómur Héraðsdóms Reykjavíkur frá 10. október 2012 staðfestur og íslenska ríkið og Póst- og fjarskiptastofnun til vara sýknuð af kröfu Símans hf. um greiðslu á dráttarvöxtum vegna meints greiðsludráttar á fjárframlagi að upphæð 163.233.277 kr. úr jöfnunarsjóði alþjónustu sem ákvarðað var með úrskurði úrskurðarnefndar fjarskipta- og póstmála nr. 1/2007. frá 10. október 2007.

Þegar fyrrnefndur úrskurður úrskurðarnefndar var kveðinn upp lá fyrir að ekki voru til fjármunir í jöfnunarsjóði alþjónustu til að inna gjaldið af hendi, heldur þurfti Póst- og fjarskiptastofnun að grípa til sérstakra ráðstafana og gera tillögu til ráðherra, um breytt gjaldhlutfall fjarskiptafyrirtækja í jöfnunarsjóð alþjónustu til að fjármagna umrædda útgreiðslu úr sjóðnum, sem hann síðan legði fram með frumvarpi til samþykktar á Alþingi.

Samkvæmt dómi Hæstaréttar er það niðurstaða hans að túlka verði 3. mgr. 22. gr. laga um fjarskipti nr. 81/2003 á þá leið að forsenda fyrir greiðslum úr jöfnunarsjóði alþjónustu sé sú að til sé fé í sjóðnum af innheimtu jöfnunargjaldi til að standa undir greiðslunum (þ.m.t. dráttarvöxtum), enda sé sá skilningur í samræmi við að í fyrirkomulagi sjóðsins felist innbyrðis jöfnun kostnaðar milli fjarskiptafyrirtækja. Var því ekki fallist á að lagalegar forsendur væru til staðar til þess samþykkja kröfu Símans hf. um dráttarvexti.

3. Yfirlit yfir álagningu á fjarskiptafyrirtæki

Neðangreindar upplýsingar eru unnar úr gögnum frá Fjársýslu ríkisins og sýna álagningu, breytingar, afskriftir, innheimtu og eftirstöðvar fyrir árið 2012.

3.1. Yfirlit yfir álagningu, breytingar, afskriftir og innheimtu á árinu 2012

Tafla 1

Kennitala	Nafn	Eftirst. 2011	Álagning	Breytingar	Afskriftir	Innheimta	Eftirst. 2012
590269-7199	Advania hf.		89.181			(68.848)	20.333
581208-0490	Alterna Tel ehf.		33.725	43.258		(76.983)	0
690197-3169	Ábótinn ehf.		14.342			(14.342)	0
481188-1219	Brimrún ehf.		7.953			(7.953)	0
620399-2219	DVD-Margmiðlun ehf.		22.568			(22.568)	0
690393-2989	Eignafélag Tölvunar ehf.		8.689			(8.689)	0
470200-2780	Equant á Íslandi ehf.		310.229			(310.229)	0
580902-2190	Farice hf.		1.160.934			(1.160.934)	0
470905-1740	Fjarskipti ehf.		9.628.245	405.348		(10.033.593)	0
570899-2289	Fjölnet hf.		84.603			(84.603)	0
680292-2489	Fónn ehf.	12.315				(1)	12.314
590900-2730	Gagnanet ehf.	4.440			(4.440)		0
691206-3780	Gagnaveita Reykjavíkur ehf.		1.170.144			(1.170.144)	0
690506-1140	Gagnaveita Skagafjarðar ehf.		25.426			(25.426)	0
580210-0150	Gagnaveitan ehf.		7.270			(7.270)	0
560608-2090	GlobalCall ehf.		49.106			(38.846)	10.260
551100-3240	Hátíðni hf.		6.543	4.330		(4.330)	6.543
640309-0670	Hringdu ehf.		35.857				35.857
700395-2949	Hringiðan ehf/Vortex Inc.		32.847	(9.437)		(23.410)	0
520907-0330	Húsamálarinn ehf.			(15.265)		15.265	0
540710-1200	Icell ehf.		16.615	(200)		(10.689)	5.726
620600-3690	IMC Ísland ehf.		431.570	664.637		(880.422)	215.785
660595-2449	Internet á Íslandi hf.		230.313			(230.313)	0
681201-2890	IP-fjarskipti ehf.		1.734.013			(1.734.013)	0
550210-0370	Isavia ehf.		9.520			(9.520)	0
710169-5869	Landhelgisgæsla Íslands		15.625	(15.625)			0
710304-3940	Magnavík ehf.		17.936			(14.719)	3.217
410305-1270	Martölvan ehf.		24.414	(22.540)		(74)	1.800
590308-0800	Material ehf.	35.363					35.363
460207-1690	Míla ehf.		4.824.789			(4.824.789)	0
451101-2930	Nepal húgbúnaður ehf.		11.747			(11.747)	0
450701-2620	Netsamskipti ehf.	6.016	18.825			(21.829)	3.012
511095-2559	Neyðarlínan ehf.		401.048			(401.048)	0
531205-0810	Nova ehf.		2.851.588			(2.851.588)	0
530292-2079	Nýherji hf.		88.765			(88.765)	0
420103-2040	Opin kerfi hf.		1.555			(1.555)	0
561000-3520	Orkufjarskipti hf.		311.610			(311.610)	0
560305-1410	Radíó ehf. íslensk fjarskipti		10.643			(10.643)	0
420703-2360	Radíóvík ehf.		1.958				1.958
600307-0450	Ríkisútvarpið ehf.		111.152	703.212		(814.364)	0
701104-3070	SH-Hús ehf.	3.250				(2.988)	262
470808-0550	Símafélagið ehf.		90.331			(90.331)	0
500269-6779	Síminn hf.		17.807.436	2.128.450		(19.935.886)	0
430197-2319	Snerpa ehf.		30.049			(30.049)	0
660702-2880	Tengir hf.		133.127			(100.635)	32.492
571201-2670	TSC ehf.		8.686			(8.686)	0
630903-2620	Tækniþjónusta ehf.		7.921			(5.062)	2.859
700895-2549	Tölvu- og rafeindapj Suðurl ehf.		63.484			(63.484)	0
601207-0870	Tölvustöð ehf.		49.499			(24.750)	24.749
540201-2690	UTV-Upplýsingatækniveitan ehf.		5.033			(5.033)	0
610409-0400	Víkjandi Tækniþjónusta ehf.		15.625	11.930			27.555
411199-2749	Þekking - Tristan hf.		43.436			(43.436)	0
691206-0840	Þjóðhagi ehf.	24.671					24.671
		86.055	42.055.975	3.898.098	(4.440)	(45.570.932)	464.756

3.2. Staða jöfnunarsjóðs

Í töflu 2 er yfirlit yfir álagningu, breytingu, afskriftir, innheimtu og stöðu hvers árs:

Tafla 2

Ár	Est. í ársb.	Álagning	Breytingar	Afskriftir	Innheimta	Est. í árslok
Árið 2000		13.931.078			(9.818.302)	4.112.776
Árið 2001	4.112.776	14.860.992			(6.596.238)	12.377.530
Árið 2002	12.377.530	52.479.301	(5.489.029)	(66)	(40.900.639)	18.467.097
Árið 2003	18.467.097	51.436.749	(54.338.594)	(138.000)	(9.211.753)	6.215.499
Árið 2004	6.215.499	32.123.869	(12.465.059)	(690)	(25.330.489)	543.130
Árið 2005	543.130	30.906.483	(2.282.680)		(19.037.593)	10.129.340
Árið 2006	10.129.340	30.791.689	(9.715.385)		(27.661.746)	3.543.898
Árið 2007	3.543.898	24.179.956	(10.805.553)		(16.338.390)	579.911
Árið 2008	579.911	38.854.117	9.746.550		(48.466.272)	714.306
Árið 2009	714.306	259.543.168	(1.067.437)	(28.350)	(253.612.549)	5.549.138
Árið 2010	5.549.138	43.943.176	17.231.410	(3.360)	(46.584.109)	20.136.255
Árið 2011	20.136.255	39.219.961	(15.473)	(10.411)	(59.244.277)	86.055
Árið 2012	86.055	42.055.975	3.898.098	(4.440)	(45.570.932)	464.756
		674.326.514	(65.303.152)	(185.317)	(608.373.289)	

Í töflu 3 er yfirlit yfir tekjufærslur:

Tafla 3

Ár	Tekjufært	Gjaldf. afskr.	Framlag	Til ráðst.
Árið 2000.....	13.931.078		10.000.000	23.931.078
Árið 2001.....	14.860.992			14.860.992
Árið 2002.....	25.934.843	(66)		25.934.777
Árið 2003.....	18.015.584			18.015.584
Árið 2004.....	19.658.810	(690)		19.658.120
Árið 2005.....	28.623.803			28.623.803
Árið 2006.....	21.076.304			21.076.304
Árið 2007.....	13.374.403			13.374.403
Árið 2008.....	48.600.667			48.600.667
Árið 2009.....	258.475.731	(28.350)		258.447.381
Árið 2010.....	61.174.586	(3.360)		61.171.226
Árið 2011.....	39.204.488	(10.411)		39.194.077
Árið 2012.....	45.954.073	(4.440)		45.949.633
	608.885.362	(47.317)	10.000.000	618.838.045

Samþykkt framlög úr jöfnunarsjóði hafa verið eftirfarandi síðustu 13 árin samkvæmt gögnum Póst- og fjarskiptastofnunar: Neyðarlínan hefur fengið meginhluta framlagsins vegna reksturs neyðarþjónustu en Síminn hefur einu sinni fengið framlag úr sjóðnum.

Tafla 4

Ár	Framlög
Árið 2000.....	18.618.302
Árið 2001.....	20.496.000
Árið 2002.....	20.496.000
Árið 2003.....	23.889.600
Árið 2004.....	26.735.628
Árið 2005.....	25.440.000
Árið 2006.....	25.440.000
Árið 2007.....	192.921.277
Árið 2008.....	30.100.000
Árið 2009.....	33.371.618
Árið 2010.....	38.230.601
Árið 2011.....	41.900.000
Árið 2012.....	46.313.868
	<u>543.952.894</u>

Í töflu 4 kemur fram að samþykkt framlög úr jöfnunarsjóði hafa verið 543.952.894 kr. en álagt jöfnunargjald sjóðsins að viðbættu 10.000.000 kr. framlagi ríkisins hefur á sama tímabili numið 618.838.045 kr. Álagt jöfnunargjald á þessu 13 ára tímabili sem liðið er frá því að gjaldið var tekið upp er því 74.885.151 kr. umfram framlög úr sjóðnum.

4. Um stöðu Jöfnunarsjóðs alþjónustu

Eins og fram kemur hér að ofan þá er álagt jöfnunarsjóðsgjald frá því að gjaldið var tekið upp 74.885.151 kr. umfram framlög úr sjóðnum.

Samkvæmt 3. mgr. 22. gr. fjarskiptalaga skal fjárförf vegna alþjónustu endurskoðuð árlega af Póst- og fjarskiptastofnun og niðurstaða þeirrar endurskoðunar ásamt tillögu um breytt gjaldhlutfall, ef þörf þykir, lögð fyrir ráðherra. Verði útgjöld hærrí en nemur jöfnunargjöldum á árinu skal gjaldfæra þann mismun á skuldbindingar næsta árs. Verði fjárhæð jöfnunargjalda hærrí en nemur útgjöldum á gjaldárinu skal afgangur fluttur til næsta árs.

Með bréfi Póst- og fjarskiptastofnunar, dags. 11. september 2013 til innanríkisráðuneytisins lagði stofnunin til að ekki yrði lagt á jöfnunargjald vegna alþjónustu fyrir rekstrarárið 2013, sem kemur til álagningar á árinu 2014 í þeim tilgangi að minnka afgang í sjóðnum og stuðla að meira jafnvægi í rekstri hans.